

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΩΣ ΚΕΡΔΙΖΟΥΝΤΑΙ Η ΜΑΧΕΣ

‘Ο πανικός στους πολέμους. ‘Ο άνωτ. αξιωματικός του 97. «Φεύγεστε παιδιά !» ‘Ο ‘Ομηρος και οι στρατηγοί της ‘Ελλάδος. ‘Ο Αινείας προς τους πελοπονιάς. Ίδεια είναι η μία και μόνη τών ήττημένων σωτηρία ; Τι περιμένει εκείνος πού φεύγουνε από τη μάχη. Μιά προαρκλία τών ‘Αγαμέμνωνος. Ένας αρχαίος νόμος για τους βασιλείς. Πώς ο ‘Ιφικράτης ξεδιέλυσε τους δειλούς. Άνδρες και... άνδράποδα. Τέ ποίνο στρατιωτικό λάθος του Μεγάλου ‘Αλεξάνδρου. Τά ρεζιλίκια τών Ρωμαίων. Πώς κερδίζουνε οι έξυπνοι στρατηγοί τις μάχες. Οι Γαλάται και οι ‘Ελληνες.

ΑΘΕ ένας ξέρει τι τρομερά αποτελέσματα και τις μεγάλες καταστροφές μπορεί να φέρη ένας πανικός και μια άτακτη φυγή σ’ ένα στρατεύμα. Παράδειγμα ο τελευταίος δλεθρος ο δικός μας στη Μικρά ‘Ασία. Γι’ αυτό οι στρατηγοί της αρχαιότητας έλαβαν μεγάλες προφυλάξεις για να προλάβουνε το τρομερό αυτό κακό.

Οι προφυλάξεις αυτές, ήσαν για τους αρχαίους στρατηγούς, μια άληθινή έπιστημη. ‘Επειδή δέ η ψυχολογία ενός στρατεύματος σ’ έκστρατεία ήταν τό άσταθέστερο και τό λεπτότερο πράγμα, ή προφυλάξεις πού έλαμβάνοντο, για να περιφρουρηθή ή ψυχή του στρατιώτη από την κατάρτησή του ήθικού, ήσαν πολύ άνωτερες από τις φροντίδες πού έλαμβαναν για τό σίμα του.

ήσαν πολύ άνωτερες από τις φροντίδες πού έλαμβαναν για τό σίμα του.

‘Ο ‘Ομηρος πού ήταν ο πρώτος θεμελιωτής και διδασκαλος κάθε έπιστημής και κάθε τέχνης, είναι και ο πρώτος πού μας δίνει την ιδέα τών πανικών και της φυγής τών στρατευμάτων και μας παρουσιάζει τους άρχηγούς τών διαφόρων στρατιωτικών μονάδων ως μεγάλα παραδείγματα άνθραρτισμού τωτόλλιστον.

‘Αναρίθμητα είναι τα μέρη της ‘Ιλιάδος, όπου οι στρατηγοί και οι βασιλιάδες ενεδάρωναν όσους τα έχαναν, με ώραιοις λόγους γεμιστούς ένθουσιασμό, προηγούμενοι πάντοτε στη μάχη.

Δέν θεωρούμε δέ άσκοπο, έπειτα από την κλασική έκείνη φράση, την όποία άκούστηκε να σωνάζει, ένας άνωτερος αξιωματικός στον πόλεμο του 1897.

— «Φεύγεστε παιδιά ! Γρήγορα παιδιά !» ν’ άναφέρουμε την ώραία άγόρευση πού Αίνειος, προς τους Τρῶες, τήν ώρα πού ή Τροία κυριαυθείσα έξ έφρόδου έφυγοπολείτο :

— «Νεανία, έλεγεν, σάν μέσα σας αισθάνεσθε ψυχή, έλάτε κοντά μου με τόλμη και άπορροια. Βλέπετε ποια άπέβη ή τέχνη τών πραγμάτων. Οι Θεοί, εις την προστασίαν τών όποιων είναι άνταθεί το κράτος κείνο, έφυγαν όλοι, αφήσαντες τα άδεια και τους βρωμιάς των. ‘Ας προστατεύσωμεν μόνοι μας λοιπόν, την πυρκαϊσσοτον πόλιν και ός άποθάνομεν ριζοτόμοι μέσα σ’α έχθρηκά όπλα !»

Κατέληξε δέ ο Αίνειος ; ός ; έξης : — «Μιά σωτηρία υπάρχει για τους ήττημένους, τό να μη έλατίζουν καρμιά σωτηρία !» Τί ώραία λόγια και άδάντα !... Και τι θεμέλιο ή φράση αυτή, για τό ήθικό ενός στρατεύματος.

Τό ίδιο και ο ‘Αγαμέμνων, σέ μια στιγμή πού τό στρατεύμα έδειχνε σημετάματα ύποχωρήσεως έλεγε σ’ αυτό, σκεκτοντας μπρός στους πιο δειλούς :

— «Ω, φίλοι ! φανήτε άνδρες, δείξατε καρδιά γενναία και ντραπήτε άλλήλους, σάν ριζοτούς στη μάχη. Για τους φεύγοντας ούτε όδρα, ούτε σωτηρία υπάρχει, παρα μόνον ο θάνατος και ή ντροπή !...»

Γι’ αυτόν τόν λόγο όλοι οι στρατηγοί τών αρχαίων προηγοούν και κινδυνεύουνε στη μάχη.

Οι στρατιωτικοί κριτικοί, για ένα μόνον κινίζουν τόν Μ. ‘Αλέξανδρο. Γιατί ξεθετίθετο πρώτος από τά βέλη του έχθρου. Τό αυτό έκανε και ο Μέγας Ναπολέων.

‘Επίσης και οι βασιλείς της Σπάρτης, προηγοούν πάντοτε, κατά τις έστρατείες.

‘Υπήρχε δέ και ένας πανάρχαιος νόμος για τους βασιλείς, πού έλεγε :

— «Πρώτοι να άνωχωρούν για τή μάχη και τελευταίοι να επανέρχονται.»

‘Εκτός όμως από αυτά, έλαμβάνοντο και προληπτικά μέτρα περιεργότατα από έπιείκεινα για τους δειλούς, πού θα έφευγαν πρό της μάχης.

Οι φρόνιμοι μάλιστα και μυαλωμένοι στρατηγοί, προτιμούσαν ν’ απαλλαγούνε από τους δειλούς αυτούς καλύτερα, παρά να τους ξεαναγκάζουν να πολεμήσουνε διά της βίας.

‘Ο ‘Ιφικράτης, ο διοργανωτής του ‘Αθηναϊκού στρατού, κατά τόν 4ον π.χ. αιώνα ξεφορτώθηκε μια φορά έκείνους πού φωνόντουσαν ότι είχανε διάθεσι να φύγουν, με ένα πολύ έξυπνο τέχνησμα.

Είδε μερικούς από τους στρατιώτες του, ενώ έπρόκειτο να γίνη μάχη, πού εβάδιζαν όχρροι και βραδυποροούντες από την δειλία.

Τότε έστράφη και αυτός, σέ όλο τό στρατεύμα και άνέκραξε :

— ‘Επειδή ή μάχη σέ λίγο θα άρχίση ξαφνικά, άν κανείς λιγμόνηος τίποτε στο στρατόπεδο, ήμπορει να γυρίση πίσω και να τό πάρη.

‘Επειτα από αυτή την άδεια, όλοι οι δειλοί μαχηται άνεχώρησαν με την πρόφαση να παραλάβουν τα λησμονημένα πράγματα τους.

Τότε ο ‘Ιφικράτης ειπε στους λοιπούς :

— Τώρα, ό άνδρες, πού άπηλλάγημε από τα άνδράποδα, άς ριζοθώμε εναντίον τών έχθρων, για να δρῶσωμεν μόνοι τους καρπούς της καλλικαρίας μας.

‘Ετσι πήγαν θάρρος οι ένταπομεινάντες, ριζοθήκαν εναντίον του έχθρου και τόν ένίκησαν.

Τό ίδιο έκανε και ο στρατηγός Χαρβρίας. Διέτασε τους δειλούς να καταθέτουν τα όπλα και ν’ άποχωρούν από τό στρατόπεδο.

‘Αλλά δέν έλάβαν μονάχα τα μέτρα τους, για να γλυτώσουν από τους δειλούς οι στρατηγοί της αρχαιότητας. Φρόντιζαν έπίσης να ένθροούν τον τους στρατιώτες, έστο και με ψεύτικες διαδόσεις. ‘Ο ‘Αγροίλαος διαν πολεμούσε κατά τών Βοιωτών και τών ‘Αθηναίων, έκέρδισε μια μεγάλη νίκη γιατί όμα έβραθεν ότι ο σεμμαχικός στόλος τών Σπαρτιατών νικήθηκε από τών ‘Αθηναίό στήν Κνίδο, δίδομαι στους στρατιώτες του, ότι νικήθηκαν οι ‘Αθηναίοι και με αυτόν τόν τρόπο, ένέννευσε στο στρατεύμα του άμάρτητο θάρρος.

‘Επίσης οι στρατηγοί της αρχαιότητας άνύψωναν τό ήθικό τών στρατιωτών των φροντίζοντες να ξευτελοισουν με κάθε τρόπο τίν έχθρο.

Οι Ρωμαίοι υπέρβαλαν σέ μεγιστους και άτυμωτικώτατους ξευτελισμούς τους αϊχμαλώτους των, ένόπων τών στρατιωτών των. Και τους μεν αϊχμαλωτισζόμενους βασιλείς, τους έβραζαν ν’ άκολουθούν τό όρμα των, τους δέ όπλίτας τους άνάγκαζαν να περάσουν από κάτω από τρία δόρατα ένωμεία σέ σχήμα Π, πράγμα θεωρούμενον ως μεγάλη βῆρις διά τόν ήττημένον.

‘Ο Βασιλεύς τών Γαλατών Βρόννος, μάζεψ κἀποτε τό λαό του στην εκκλησία και του παρουσίασε από τους αϊχμαλώτους ‘Ελληνας, τους πιο μικρόσωμους, άσχημους και ξεασθενημένους, με τα κεφάλια των επί τούτω ένωμεία και ντυμένους πολυ άκαθάρτους τρίβανας. Παρέστησε δέ στους Γαλάτες ότι τέτοιοι και χειρότεροι ήσαν όλοι οι κάτοικοι της ‘Ελλάδος, εναντίον των όποιων επρόκειτο να ένστρατεύση.

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

Ο ΑΒΒΑΣ ΚΑΙ Η ΚΕΝΗ ΘΕΣΙΣ

Κάποτε οι φίλοι του περίφημου άββα Βατρι τόν έπέσαν να ζητήση να καταλάβη μια κενή θέση καθηγητού σέ Βασιλικό Κολλέγιο.

— Καλά, θα δούμε, τους άπαντούς ο άββάς, μια χωρίς να κάνει κανένα διάβημα για να ζητήση την κενή θέση.

Τέλος, ή θέση αυτή δόθηκε σ’ έναν άλλον.

— Είδατε τι χάσατε ! έπαινε τόν σόν άββα Βατρι οι φίλοι του. Πούδς σ’ς ειπε να ειδοθε τόσο νωθρός ‘Η θέση κατελήφθη.

— Κατελήφθη ; ούτως ο άββάς, χωρίς να ταραχή κάθόλου. ‘Αφού ειπε έτος... πάω να ή ζητήση !

— Μά, τρελλαθήκατε !. Τώρα πότε να ή ζητήσετε ;

— ‘Αμ’ πότε θέλατε να ειπω ; Τόν καιρό πού μου λέγατε να ή ζητήση, είχα έκαστό άλλου συναγωνιστάς. Τώρα όμως πού έχω μονάχα ένα, ή θέση αυτή άσφαλός μου άνήκει.

Πράγματι. Ζήτησε τη θέση και έδωσαν τόν άλλον για να ή θέσουν σόν άββα.

